

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 21Co/20/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8712204934
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 07. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Kandrává
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8712204934.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Antónie Kandrávej a členov senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a JUDr. Ingrid Kalinákovej, v spore žalobkyne: Y. R., narodenej XX.XX.XXXX, bytom S. Y., H. XX/X, zastúpenej v konaní : JUDr. Jurajom Lukáčom, advokátom, IČO: 42 421 152, so sídlom Poprad, Námestie sv. Egídia 11/6, proti žalovanému: Y. Y., narodeného XX.XX.XXXX, bytom XXX XX D. U., T. G. XX, zastúpeného v konaní: JUDr. Viktorom Novýsedlákom, advokátom, IČO: 42 029 538, so sídlom 058 01 Poprad, L. Svobodu 2674/1, za účasti intervenienta na strane žalovaného: Kooperativa poisťovňa, a. s. Vienna Insurance Group, IČO: 00 585 441, so sídlom 816 23 Bratislava, Štefanovičova 4, v konaní o zaplatenie 14.243,- eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Poprad č.k. 11C/134/2012-424 zo dňa 24.1.2019 takto jednohlasne

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e rozsudok vo výroku I. v časti zamietnutia žaloby nad sumu 1787,13 eur.

II. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyňu sumu 1787,13 eur v lehote do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku, čím mení rozsudok vo výroku I. v tejto časti.

III. Z r u š u j e rozsudok vo výroku III. a IV. a v rozsahu zrušenia vec v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

I. Predmet konania a argumentácia strán

1. Predmetom konania bol nárok žalobkyne na náhradu škody spôsobenej pri dopravnej nehode dňa 3.4.2009 vo výške 14.243 eur s príslušenstvom. Nároky špecifikovala ako nárok na náhradu škody vo výške 10.000 Eur, ktorá jej vznikla na osobnom motorovom vozidle. Nárok na náhradu škody na oblečení a osobných veciach vo výške 2.374,- Eur, a nárok vo výške 1.500,- Eur ako nemajetková ujmu rovnajúcu sa ekvivalentnému plneniu náhrady ušlej mzdy za obdobie, počas ktorého bola práceneschopná. V priebehu konania vzala žalobkyňa žalobu späť o zaplatenie sumy 369 eur, v tejto časti konanie súd zastavil. Podaním zo dňa 17.5.2018 vzala späť aj žalobu vo vzťahu nad sumu 1.787,13 Eur vzťahujúcu to k nároku na skutočnú škodu spôsobenú na dopravnom vozidle, ktorý pôvodne uplatnila vo výške 10.000,- Eur. Súd o tomto späťvzatí žalobkyne nerozhodol.

2. Žalovaný vo svojej procesnej obrane namieta pasívnu legitímáciu tvrdiac, že ju má poisťovňa Kooperativa, a.s. ako poisťovňa prevádzkovateľa motorového vozidla ktoré škodu spôsobilo. Namietal, že nárok je premlčaný. Kooperativa poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group do konania vstúpila ako vedľajší intervenient na strane žalovaného. Nárok žalobkyne neuznáva v celom rozsahu, namietajúc premlčanie.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

3. Okresný súd Poprad, ako súd prvej inštancie (ďalej len súd) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že:
„I. Súd žalobu zamietá.

II. Súd konanie v časti istiny 369,- Eur s prísl. zastavuje.

III. Žalovaný má nárok na náhradu trov konania vo vzťahu k žalobkyni v rozsahu 100 %, o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom samostatným uznesením.

IV. Intervenient má nárok na náhradu trov konania vo vzťahu k žalobkyni v rozsahu 100 %, o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom samostatným uznesením.“

4. Svoje rozhodnutie súd odôvodnil tým, že skutkovo mal za preukázané, že strany sporu boli účastníkmi dopravnej nehody tak, ako to tvrdí žalobkyňa.

5. Súd prednostne posúdil v konaní vznesenú námietku premlčania a považoval ju za dôvodnú. Žalobkyňa v čase dopravnej nehody, t. j. dňa 3.4.2009 na základe miestneho šetrenia a zápisnici o ohliadke sa dozvedela, že dopravný prostriedok Fiat Ducato šoféroval žalovaný a že prevádzkovateľom vozidla je Air Transport Europe, s.r.o. Týmto dňom jej začala plynúť subjektívna premlčacia doba voči žalovanému. Žalobkyňa bola upovedomená o spôsobe náhrady škody, a to aj na základe záznamu z dopravnej nehody zo dňa 3.4.2009, ktorý vlastnoručne podpísala. V uvedenom zázname z dopravnej nehody bola predbežne vyčíslená škoda na majetku žalobkyne odhadnutá policajtom na sumu cca 6.000,- Eur. Tiež konštatuje, že v čase vydania rozhodnutia o priestupku OR PZ Poprad: OR-1096-DI-2-SK-2009, bol žalovaný uznaný vinným zo spáchania priestupku, pričom v rozhodnutí je uvedené, že žalobkyni vznikla škoda na vozidle cca 6.000,- Eur. Vychádzal z toho, že žalobkyňa už v čase vydania tohto rozhodnutia a to dňa 3.3.2010 o tejto výške vedela, preto si ju mohla najneskôr uplatniť do 3.3.2012. Návrh podala po uplynutí dvojročnej subjektívnej lehoty dňa 3.4.2012. Ďalej ešte súd uviedol, že žalobkyňa mala právo sa domáhať náhrady škody od toho, kto ju spôsobil pokiaľ tvrdí, že ide o rozdiel skutočnej škody, ktorá má spočívať v tom, že odťahová služba odťahla motorové vozidlo a ona nemala vedomosť, kde sa vozidlo nachádza. Hodnota vraku bola stanovená na sumu 1.762,24 Eur, a bolo povinnosťou žalobkyne zabezpečiť predaj zostatku motorového vozidla, čím by boli kryté zložky náhrady škody. Vo vzťahu k sume 2.374,- Eur konštatoval, že ide o náhradu na oblečení, nárok je premlčaný, už pred dňom 3.3.2010 bola žalobkyni známa výška škody vo výške 2.374,90 Eur. Škodu ani jej výšku relevantným spôsobom nepreukázala. Vo vzťahu k nemajetkovej ujme uplatnenej vo výške 1.700,- Eur (správne 1500 Eur) ako ekvivalentnému uplatneniu náhrady ušlej mzdy poukazuje súd na to, že žalobkyňa nepreukázala na základe akých tvrdení a dôkazov dospela k uplatneniu danej sumy.

6. Súd právne poukazuje na ustanovenie § 100 ods. 1, 2, § 103, § 106 Občianskeho zákonníka, článok 6 ods. 1 Civilného sporového poriadku, a ďalej článok 8 Civilného sporového poriadku, § 137, § 216 ods. 1 a 2 C.s.p., ako aj § 175 C.s.p.

7. Vo vzťahu k náhrade trov konania priznal úspešnému žalovanému a intervenientovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % podľa ust. § 255 CSP.

III. Obsah odvolania žalobkyne

8. Proti tomuto rozsudku podáva odvolanie žalobkyňa. V odvolaní uviedla, že súd nesprávnym procesným postupom jej znemožnil, aby uplatnila svoje procesné práva, a to v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Súd nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zaistenie rozhodujúcich skutočností, dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, a rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Považuje za nesprávne vyhodnotenú námietku premlčania. Nesprávne vyhodnotil plynutie premlčacej doby. Súd vychádza z toho, že žalobkyňa už v čase vydania rozhodnutia o priestupku, kde bol žalovaný uznaný vinným zo spáchania priestupku, mala vedomosť o vzniknutej škode a o osobe škodcu. Neobstojí to, pretože nemala vedomosť. Rozhodnutie o priestupku bolo zrušené na základe jej podnetu. Žalobkyňa u iného príslušného orgánu riadnym spôsobom sa domáhala uplatneného právneho nároku a premlčacia doba počas uvedených konaní nemohla plynúť. Záver súdu je tak nesprávny. Premlčacia doba v čase podania návrhu bola zachovaná. Ďalším odvolacím dôvodom je nesprávny procesný postup súdu, pokiaľ súd nerozhodol o späťvzati časti žaloby, a to vo výške 1.787,13 Eur titulom škody na vozidle a súd tak mal toto konanie zastaviť v časti istiny 8.212,87 Eur. Vo vzťahu k nepriznanému nároku vo výške 1.787,83 Eur poukazuje na to, že závery

znaleckého posudku, ktorý bol predložený žalobkyňou dokazujú, že tento nárok je dôvodný, zohľadňuje aj výšku odpočítateľných zvyškov, ktorú určil sám intervenient, a je rozdielom medzi skutočnou škodou, ktorá vznikla a sumou, ktorá bola uhradená. Znalecký posudok poukazuje na to, že hodnota vozidla bola vo výške 8.040,- Eur. Vo vzťahu k nároku na náhradu škody na oblečení uvádza, že predložila všetky doklady v rámci likvidácie poisťnej udalosti, časti oblečenia mala na sebe. K nepriznaniu sumy 1.500,- Eur, teda nie 1.700,- Eur, ako uvádza súd, poukazuje na ustanovenie § 446 Občianskeho zákonníka. Výpočet náhrady na stratu na zárobku sa uhrádza skutočná škoda a ušlý zisk tým pádom neumožňuje poškodenému, ktorému vznikla škoda na zdraví domôcť sa náhrady škody v takom rozsahu, ako mu skutočne vznikla. Preto je cieľom zabezpečiť dorovnanie príjmu poškodeného do sumy, ktorú by zarobil, ak by nedošlo k spôsobeniu škody. Sumu 1.500,- eur si uplatnila titulom ujmy na majetku osoby postihnutej sociálnou udalosťou ako prostriedkov potrebných pre ďalší život. Nárokovala si sumu rovnajúcu sa výške určenej priemernej mesačnou mzdou v hospodárstve v roku 2009. Navrhla teda zmeniť rozsudok a v celom rozsahu návrhu vyhovieť. Žalovaný navrhol potvrdiť rozsudok ako vecne správny a priznať mu náhradu trov odvolacieho konania.

IV. Vyjadrenie žalovaného k odvolaniu žalobkyne

9. Žalovaný navrhol potvrdiť rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny. Poukázal na to, že nárok žalobkyne považuje v celom rozsahu vzhľadom na svoje tvrdenia za premlčaný. Pokiaľ žalobkyňa tvrdí, že premlčacia doba jej neuplynula s poukazom na uplatnenie si nároku v trestnom konaní a taktiež v priestupkovom konaní, tak poukazuje na to žalovaný, že nevyplýva, že si žalobkyňa v týchto konaniach náhradu škody uplatnila v subjektívnej premlčacej dobe.

10. Žalobkyňa podala písomné vyjadrenie k vyjadreniu žalobcu. S tvrdeniami v tomto vyjadrení nesúhlasí a poukazuje už na ňou uvedené argumenty v podanom odvolaní tvrdiac, že premlčacia doba jej neuplynula.

11. Žalovaný vo svojom vyjadrení k vyjadreniu žalobkyne zo dňa 16.5.2019 uviedol, že navrhuje potvrdiť rozsudok ako vecne správny. Poukazuje len na to, že uvedomuje si, že dopravnou nehodou bolo do života žalobkyne zasiahnuté, ospravedlnil sa jej za vzniknutú dopravnú nehodu. Argumentáciu žalovaného podporuje aj postoj poisťovne, ktorá nároky žalobkyne splnila.

V. Hodnotenie odvolacieho súdu

12. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku), po zistení, že odvolanie bolo podané včas, oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 C.s.p.), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie v čase jeho podania pripúšťal (§ 355 ods. 1 C.s.p.), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 365 C.s.p.) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody, preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 C.s.p.) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 C.s.p.), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 C.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p. a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na verejnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 C.s.p.), a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne je čiastočne dôvodné.

13. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov uplatnených žalobcom do uplynutia lehoty pre podanie odvolania, to, či súd prvej inštancie svoje rozhodnutie riadne odôvodnil, vychádzajúc z toho, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

14. Žalobkyňa vymedzuje odvolacie dôvody ako nesprávny procesný postup v dôsledku ktorého došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Nevykonanie dôkazov potrebných na zistenie rozhodujúcich skutočností, nesprávne skutkové zistenia a nesprávne právne posúdenie veci.

15. Predmetom konania sú nároky žalobkyne ktoré jej vznikli pri dopravnej nehode dňa 3. 04. 2009. Špecifikované sú ako nárok na náhradu škody spôsobenej na jej motorovom vozidle, ktorý predstavuje

rozdiel medzi skutočnou škodou a vyplatenou jej sumou zo strany poisťovne, nárok na náhradu škody na zničených a poškodených veciach, nárok na náhradu nemajetkovej ujmy.

16. Po preskúmaní obsahu spisu je potrebné súhlasiť s odvolateľkou, že v priebehu konania svojim podaním zo dňa 17.5.2018 vzala svoju žalobu v časti späť. Vymedzila späťvzatie vo vzťahu k uplatnenému nároku vo výške 10.000,- Eur ako nároku na náhradu skutočnej škody, o späťvzatie sumy, ktorá má prevyšovať sumu 1.787,13 Eur do sumy 10.000,- Eur. Žalobkyňa písomne podaním, ktoré bolo doručené súdu dňa 18.5.2018 oznámila, že vzhľadom na to, že bola uhradená poisťovňou časť škody vo výške 4.502, 87 Eur trvá na úhrade zvyšnej časti nároku 1.787,13 Eur. Vzhľadom na závery znaleckého posudku jej bola spôsobená škoda vo výške 6.290,- Eur. V tejto časti svoj nárok berie späť. Súd o späťvzatie tejto časti žaloby nerozhodol v priebehu konania.

17. Späťvzatie žaloby (návrhu na začatie konania) je jedným zo širokej škály dispozičných oprávnení žalobcu ako účastníka konania s postavením tzv. dominus litis (pána sporu), ktorý má právo procesnými úkonmi, ktoré sú prejavom jeho autonómnej vôle, ovplyvňovať priebeh a smerovanie celého súdneho konania (tzv. dispozičný princíp občianskeho súdneho konania). Správny procesný postup súd nezvolil, keďže bolo potrebné rozhodnúť o danom návrhu žalobkyne. Po preskúmaní vecí a obsahu vykonaných dôkazov a prijatých záverov súdu konštatuje odvolací súd, že vzhľadom na vecnú správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie s výnimkou nároku žalobkyne vo výške 1.787,13 eur vyhodnotil túto procesnú vadu ako vadu, ktorá nie je svojou intenzitou spôsobilá prijať záver, že ide o zásah súdu do práva na spravodlivý proces, ktorý by znemožnil žalobkyňu, aby procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Vo veci odvolací súd prijal rozhodnutie o nárokoch žalobkyne a vyhodnotil postup a závery súdu prvej inštancie.

18. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

19. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mариaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku. Pojem „procesný postup“ súdu je potrebné vykladať takto aj za právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016. (Porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/97/2020 zo dňa 18.6.2020).

20. Súd prvej inštancie posúdil uplatnený nárok žalobkyne v celom rozsahu za nedôvodný s prihliadnutím na vznesenú námietku premlčania žalovanou stranou, ktorú vyhodnotil ako dôvodnú. Mal za to, že subjektívna premlčacia doba začala plynúť v čase vydania rozhodnutia o priestupku OR PZ Poprad ORP - 1096 - DI - 2 - SK - 2009, ktorým bol žalovaný uznaný vinným zo spáchania priestupku, pričom v rozhodnutí je uvedené, že žalobkyňu vznikla škoda na vozidla cca 6.000,- Eur. Odvolací súd s prijatým záverom súdu nesúhlasí a to s nižšie popísanými výhradami ho nepovažuje za správny. Odvolací súd učinil odlišný záver ohľadne skutkových otázok posudzovaných súdom a následne do určitej miery aj odlišný právny záver ohľadne premlčania nároku žalobkyne, ktorý však pozostáva z jednotlivých čiastkových nárokov, čo však nemá dopad na iný právny záver, než ho stanovil súd 1. inštancie, pokiaľ žalobu zamietol s výnimkou časti nároku vo výške 1.787,13 eur. Svoj záver odvolací súd odôvodňuje nasledovne.

21. Vo vzťahu k náhrade škody na vozidle žalobkyne a nesprávnom závere súdu o premlčaní daného nároku odvolací súd udáva. Žalobkyňa uplatňuje pôvodne sumu 10.000,- Eur, následne túto sumu znižuje a požaduje sumu 1.787,13 Eur, poukazujúc na závery ňou predloženého znaleckého posudku Ing. Róberta Rojka. Súd argumentuje o premlčaní tohto nároku vedomosťou žalobkyne o škodcovi dňom kedy dopravná udalosť nastala a následne vedomosťou žalobkyne o škodcovi a výške škody vo vzťahu k priestupkovému konaniu voči žalovanému.

22. Dôvodné vznesenie námietky premlčania v občianskom súdnom konaní má za následok, že súd nemôže oprávnenej osobe právo (nárok) priznať (§ 100 ods. 1 tretia veta Občianskeho zákonníka). Pritom zásada hospodárnosti konania musí viesť konajúci súd k tomu, aby prednostne posúdil v konaní vznesenú námietku premlčania vzhľadom k tomu, že v prípade jej oprávnenosti takýto postup vedie k rýchlemu vydaniu rozhodnutia vo veci samej, bez potreby vykonávania ďalších dôkazov na zistenie napr. výšky bezdôvodného obohatenia, škody a podobne (viď napr. R 29/1983, 1Cdo/43/2010).

23. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

24. Podľa § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo na náhradu škody sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá. Podľa ods. 2 tohto ustanovenia sa najneskoršie právo na náhradu škody premlčí za tri roky a ak nejde o škodu spôsobenú úmyselne, za desať rokov odo dňa, kedy došlo k udalosti, z ktorej škoda vznikla; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví. Občiansky zákonník v citovanom ustanovení § 106 ods. 1 viaže premlčanie práva uplynutím subjektívnej dvojiročnej premlčacej doby na podmienku vedomosti poškodeného: a/ o vzniknutej škode (nie iba o protiprávnom úkone, či o škodnej udalosti) ako o určitej majetkovej alebo nemajetkovej ujme určitého druhu a rozsahu, ktorú možno objektívne vyčísliť v peniazoch do takej miery, aby poškodený mohol svoj nárok na náhradu škody uplatniť aj na súde; okamih vzniku škody, resp. vedomosť poškodeného o škode sa pritom nemusí zhodovať s okamihom škodnej udalosti, či s protiprávnym konaním; b/ o škodcovi, t.j. o tom, kto za škodu zodpovedá. Začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby môže byť teda rozdielny vo vzťahu k vedomosti poškodeného o škodcovi a k jeho vedomosti o škode.

25. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že žalobkyňa uplatnila nárok na náhradu škody dňa 13.11.2019 v zmysle ustanovenia § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, a dňa 13.11.2009 (čl. 305) súdneho spisu, ktorý bol súčasťou oznámenia o škodovej udalosti poistením, a to priamo prevádzkovateľom motorového vozidla, ktorého prevádzkou bola škoda spôsobená (čl. 303) súdneho spisu. Výška škody na jej motorovom vozidle jej nebola známa. Poistnú udalosť likvidovala poisťovňa Kooperatíva poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group (ďalej len „poisťovňa“) pod č. 9552020019. Poisťovňa listom zo dňa 26.5.2010 oznámila žalobkyňi, že dňa 25.5.2010 ukončila šetrenie poistnej udalosti, na základe ktorého vyplatila žalobkyňi sumu 4.502,87 Eur ako totálnu škodu s tým, že použiteľné zvyšky vo výške 1.752,64 Eur boli odpočítané z hodnoty vozidla 6.255,51 Eur, a poisťovňa ich označila ako použiteľné zvyšky. (čl. 277). Žalobkyňa žiadala poisťovňu o úhradu poistného plnenia listom zo dňa 21.5.2010.

26. Z vykonaného dokazovania nevyplýva iná komunikácia medzi poisťovňou a žalobkyňou prípadne žalovaným a prevádzkovateľom, z ktorej by mohol byť vyvodený záver o vedomosti žalobkyne o tom, aký rozsah škody na motorovom vozidle jej vznikol. Okamžikom vzniku dopravnej nehody žalobkyňa mala vedomosť o škode, nemala však vedomosť o jej rozsahu. Momentom oznámenia o likvidácii poistnej udalosti o tom, aká suma jej bude vyplatená z titulu uplatnenej škody spôsobenej na motorovom vozidle vzniklo tak u žalobkyňi presvedčenie o tom, v akom rozsahu jej škoda vznikla. Začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby práve vzhľadom na vedomosť žalobkyne ako poškodenej o škode sa v danom prípade nezhoduje s okamihom škodnej udalosti, či s protiprávnym konaním ani s vedomosťou o tom, kto za škodu zodpovedá, ale práve až s vedomosťou o skončení šetrenia poistnej udalosti.

27. Pri posudzovaní otázky, kedy sa poškodená (žalobkyňa) dozvedela o škode, ktoré posúdenie ako nesprávne namieta, treba v zmysle vyššie uvedeného vychádzať z preukázanej skutočnej vedomosti poškodenej o vzniknutej škode (nestačí teda len možnosť dozvedieť sa o nej), teda kedy nadobudla vedomosť o rozsahu majetkovej ujmy vyjadriteľnej v peniazoch, a to aspoň v približnej sume s

možnosťou jej dodatočného spresnenia, t.j. ktorú bolo možné natoľko objektívne vyčíslieť v peniazoch, aby poškodená svoj nárok na náhradu škody mohla uplatniť aj na súde. Ide teda o vedomosť nielen o vzniku a existencii škody, ale aj o jej výške.

28. Žalobkyňa mala preukázanú vedomosť o výške škody na jej motorovom vozidle dňom oznámenia o poistnom plnení 26.05.2010. Poistovňa je subjektom, ktorý pristupuje k riešeniu poistnej udalosti s odbornou starostlivosťou a sama ukončila šetrenie poistnej udalosti až 25.05.2010 viac ako 13 mesiacov po poistnej udalosti. Bolo jej oznámené, že poistné plnenie je poukázané vo výške 4.502,87 eur, z čoho použiteľné zvyšky boli vo výške 1.752,64 eur (č.l. 331 súdneho spisu). Začiatok plynutia premičacej doby je v danej veci daný vedomosťou poškodenej, teda oznámením poisťovne o likvidácii poistnej udalosti a o výške výplaty poistného plnenia. V danom prípade objektívna premičacia doba, ktorá začala plynúť v deň nasledujúci po dni, kedy došlo k škodovej udalosti (4. apríla 2009), uplynula 4. apríla 2012. Subjektívna doba skončila uplynutím objektívnej doby. Žalobkyňa si uplatnila nárok 3.4.2012, teda včas. V tomto rozsahu náhrady škody na motorovom vozidle žalobkyne nárok v čase podania žaloby nebol premičaný.

29. Z tohto dôvodu pristúpil odvolací súd k preskúmaniu dôvodnosti nároku skutočnej škody ktorá je rozdielom medzi vyplatenou náhradou zo strany poisťovne a hodnotou jej vozidla v čase dopravnej nehody. Žalobkyňa po predložení znaleckého posudku č. 64/2018 vypracovaného Ing. Róbertom Rojkom, zotrvala na nároku škody vo výške 1.787,13 eur. Preukázala ním, že hodnota vozidla pred dopravnou nehodou bola vo výške 8.040,- eur. Znalec odpočítal hodnotu zvyškov vo výške 1.750,- eur a stanovil tak skutočnú škodu vo výške 6.290,- eur. Poistovňou jej bola vyplatená suma vo výške 4.502,87 eur. Za dôvodný je možné považovať nárok vo výške 1.787,13 eur, Žalovaný v priebehu konania po doručení znaleckého posudku sa nevyjadroval k správnosti záverov tohto znaleckého posudku. Poukazuje len na otázku premičania daného nároku a na dôvody, ktoré uvádza v priebehu celého konania, rovnako tak, ako intervenient na jeho strane. Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody, keďže nie sú známe dôvody pre spochybnenie záveru znalca, ktorý stanovil skutočnú hodnotu vozidla, považoval odvolací súd nárok za nesporný a tento nárok žalobkyne priznal. V dôsledku vyššie uvedených argumentov došlo k zmene napadnutého rozsudku v časti zamietnutia nároku žalobkyne vo výške 1.787,13 eur postupom podľa § 388 CSP (výrok II. rozsudku).

30. V prevyšujúcej zamietavej časti považuje rozsudok súdu prvej inštancie za vecne správny. Pokiaľ ide o nárok na náhradu škody na zničenom oblečení a huteľných veciach, ku ktorej strate a poškodeniu malo dôjsť v dôsledku dopravnej nehody. Rovnako ako súd prvej inštancie považuje aj odvolací súd tento nárok za premičaný. Žalobkyňa mala vedomosť o tom, kto za škodu zodpovedá a vedomosť o jej rozsahu do takej miery, že mohla uplatniť svoje právo na súde.

31. Pri práve na náhradu vecnej škody sa v zmysle § 106 Občianskeho zákonníka uplatňuje kombinovaná premičacia doba (trojročná objektívna a dvojročná subjektívna). V danom prípade objektívna premičacia doba, ktorá začala plynúť v deň nasledujúci po dni, kedy došlo k škodovej udalosti (4. apríla 2009), uplynula 4. apríla 2011. V rámci jej plynutia neuplatnila žalobkyňa voči žalovanému v adhéznom konaní nárok na náhradu škody a nezastavilo sa plynutie premičacej doby. Odvolací súd tak pristúpil k vyhodnoteniu námietky odvolateľky, ktorá tvrdí, že si nárok na náhradu škody uplatnila v priestupkovom konaní resp. v trestnom konaní a premičacia doba jej spočívala a jej nárok nie je premičaný.

32. Podľa ust. § 112 Občianskeho zákonníka, ak veriteľ v premičacej dobe uplatní právo na súde alebo u iného príslušného orgánu a v začatom konaní riadne pokračuje, premičacia doba od tohto uplatnenia po dobu konania neplynie. To platí aj o práve, ktoré bolo právoplatne priznané a pre ktoré bol na súde alebo u iného príslušného orgánu navrhnutý výkon rozhodnutia.

33. Ustanovenie § 112 Občianskeho zákonníka upravuje spočívanie premičania iba v tom prípade, ak veriteľ v premičacej dobe uplatní právo na súde alebo u iného príslušného orgánu a v začatom konaní riadne pokračuje. Za uplatnenie práva, ktorého cieľom je zachovanie premičacej doby, treba považovať úkon oprávneného smerujúci k tomu, aby bolo rozhodnuté o existencii daného práva. Právo na náhradu škody sa v občianskoprávnom konaní uplatňuje žalobou (v trestnom konaní uplatnením nároku poškodeného v tzv. adhéznom konaní). Ak poškodený uplatní svoje právo na náhradu škody spôsobenej trestným činom v adhéznom konaní jednak riadne, t.j. najneskôr na hlavnom pojednávaní

pred začatím dokazovania (podľa súčasnej slovenskej právnej úpravy najneskoršie do skončenia vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania), popr. už v trestnom oznámení vyjadri ako poškodený vôľu požadovať od konkrétnej osoby náhradu škody z konkrétnych dôvodov v konkrétnej výške (nestačí len vyjadrenie poškodeného, že sa pripája k trestnému konaniu a žiada náhradu škody), jednak včas, t. j. v priebehu premlčacej doby a v konaní riadne pokračuje, premlčacia doba od tohto uplatnenia po dobu adhézneho konania nebeží (R 29/1985, uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 27.04.2011, sp. zn. 25Cdo/3300/2010).

34. Z obsahu podanej žaloby a príloh, ktoré boli súčasťou žaloby, vyplýva, že žalobkyňa špecifikuje rozsah poškodenia vecí, teda rozsah poškodených vecí, spôsobenú škodu na týchto veciach. Má za to, že nedošlo k premlčaniu práva na náhradu škody dôvodiac to tým, že uplatnila si riadne a včas svoje právo na náhradu škody v priestupkovom konaní. Je potrebné uviesť, že z rozhodnutia Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Prešove Krajský dopravný inšpektorát č. KRP-P73-013-KDI-BCP-2012 zo dňa 17.7.2012 vyplýva, že správny orgán konštatoval v dôsledku podaného odvolania žalobkyne, že poškodená neprejavila vôľu nahradiť výšku spôsobenej škody na správnom orgáne a z tohto dôvodu sa vecou náhrady prvostupňový správny orgán nezaoberal (str. 9 citovaného rozhodnutia). Žalobkyňa argumentuje tým, že správny orgán prejednával rozsah uplatnenej náhrady škody, keďže sa vo svojom rozhodnutí vyjadroval k tomu, že nepreukázala skutočnú škodu vo vzťahu k náhrade škody na motorovom vozidle, ako aj na poškodených veciach. Podľa názoru odvolacieho súdu nie je možné považovať tento argument žalobkyne za dôvodný v tom rozsahu, že to má vplyv na spočítanie premlčacej doby. Vo vyššie opísanom rozhodnutí sa správny orgán zaoberal náhradou škody a vyjadroval sa k uplatnenému nároku žalobkyne v podanom odvolaní zo dňa 20.3.2012. Pre posúdenie spočítania premlčacej doby je pre súd smerodajný záver odvolacieho orgánu o tom, že žalobkyňa neprejavila vôľu, a teda v priestupkovom konaní si riadne a včas svoj nárok neuplatnila. Pokiaľ svoj názor vyjadril k uplatnenej škode, tak sa vyjadril s poukazom na to, že uplatnila tento nárok žalobkyňa ako poškodená až 20.3.2012. To však nastalo po uplynutí subjektívnej premlčacej doby, ktorá podľa názoru odvolacieho súdu začala plynúť dňom 04.04.2009 kedy nadobudla žalobkyňa vedomosť o poškodených a zničených veciach a o rozsahu škody. Na podporu tohto tvrdenia poukazuje odvolací súd, že žalobkyňa bez ďalšieho náhradu škody vyčíslila vo vzťahu k týmto veciam sama bez potreby znaleckého posudku, tzn., že takúto vedomosť o rozsahu poškodených a zničených veciach mala.

35. Žalobkyňa si uplatnila nárok vo výške 1.500,- eur tvrdiac, že ide o ekvivalent náhrady ušlej mzdy, napr. podanie zo dňa 2.6.2017, alebo že ide o ujmu, ktorá jej bola spôsobená tým, že bola práceneschopná, nemohla sa zúčastňovať spoločenských udalostí, neštudovala. V podanom odvolaní poukazuje na to, že ide o ujmu na majetku osoby postihnutej sociálnou udalosťou ako prostriedkov potrebných pre jej ďalší život. Pokiaľ ide o otázku premlčania nároku, tvrdí, že ide o opakujúci sa nárok, a preto treba premlčanie vnímať spôsobom opakujúceho sa nároku. Súd prvej inštancie zamietal aj tento nárok s poukazom na nepreukázanie daného nároku s nepredložením žiadnych listín. Poukázal na to, že žalobkyňa nepreukázala výšku mzdy, ktorá jej bola vyplatená pred škodovou udalosťou, ani existenciu pracovnoprávneho vzťahu. Zamietnutie žaloby v tejto časti nároku považuje odvolací súd za vecne správne.

36. Pokiaľ ide o náhradu nemajetkovej ujmy a tá by mala predstavovať akýsi ekvivalent plnenia náhrady ušlej mzdy za obdobie, počas ktorého bola navrhovateľka práceneschopná, tak je potrebné poukázať na to, že nemajetková ujma je vnímaná širším výkladom ako škoda, tzn. akýmsi extenzívnym výkladom je možné dospieť k záveru, v zmysle ktorého škodou na zdraví podľa § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z.z. je aj citová, osobnostná, psychická, teda nemajetková ujma spôsobená pri dopravnej nehode podľa § 13 Občianskeho zákonníka.

37. Podľa čl. 8 C.s.p., strany sporu sú povinné označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie vo veci a podprieť svoje tvrdenia dôkazmi, a to v súlade s princípom hospodárnosti a podľa pokynov súdu.

38. Podľa čl. 9 C.s.p., strany sporu majú právo sa oboznámiť s vyjadreniami, návrhmi a dôkazmi protistrany a môžu k nim vyjadriť svoje stanovisko v rozsahu, ktorý určí zákon.

39. Podľa § 151 ods. 1, 2 C.s.p., skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné. Ak strana poprie skutkové tvrdenia, ktoré sa týkajú jej konania alebo vnímania, uvedie vlastné tvrdenia o predmetných skutkových okolnostiach, inak je popretie neúčinné.

40. Podľa § 187 ods. 1 C.s.p., za dôkaz môže slúžiť všetko, čo môže prispieť k náležitému objasneniu veci a čo sa získalo zákonným spôsobom z dôkazných prostriedkov.

41. Podľa § 191 ods. 1, 2 C.s.p., dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo. Vierohodnosť každého vykonaného dôkazu môže byť spochybnená, ak zákon neustanovuje inak.

42. Výsledky hodnotenia dôkazov musia súdu umožniť prijať záver o pravdivosti skutočnosti, ktorá je predmetom dokazovania, ak na ich základe nemožno nadobudnúť istotu (presvedčenie) o tom, že sa táto skutočnosť skutočne stala, ani že by o tom mohli byť rozumné pochybnosti. Ak vytvárajú výsledky hodnotenia dôkazov podmienky iba pre úsudok, že je možné, že sa dokazovaná skutočnosť stala, a pripúšťajú i možnosť toho, že sa dokazovaná skutočnosť naopak nestala, nemožno prijať záver o pravdivosti tejto skutočnosti. V takomto prípade súd rozhodne v neprospech toho účastníka, v záujme ktorého bolo podľa hmotného práva preukázať tvrdenú skutočnosť.

43. Je potrebné prisvedčiť súdu prvej inštancie, že žalobkyňa neuniesla dôkazné bremeno a nepreukázala, že došlo v dôsledku dopravnej nehody k závažnému zásahu do jej osobnostných práv. Okolnosti tvrdiace žalobkyňou, že ide o ujmu spôsobujúcu a predstavujúcu ako keby ekvivalent plnenia náhrady ušlej mzdy, keď v priebehu konania tvrdí, že bola študentkou a nepracovala, ani sa nemohla zúčastňovať spoločenských akcií, tak nie je možné mať za preukázané, že išlo o spôsobilý a vážny zásah do jej súkromného či spoločenského života.

44. K pasívnej legitimácii žalovaného treba uviesť, že v aplikačnej praxi nie je všeobecná zodpovednosť vodiča za škodu na zdraví popri prevádzateľovi ničím výnimočným (porov. R 27/2009, rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cz/101/77). V konečnom dôsledku aj vodič je osobou, na ktorú poistenie dopadá (§ 4 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. „Poistenie sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu....“).

45. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd potvrdil rozsudok v zamietavej časti žaloby nad sumu 1.787,13 eur (výrok I).

46. Rozhodnutie o trovách súd odôvodnil úspechom v konaní žalovaného a intervenienta na jeho strane podľa § 255 CSP. Jeho záver je treba považovať za predčasný.

47. Nemožno opomíňať to, že rozhodovanie o trovách konania je integrálnou súčasťou súdneho rozhodnutia ako celku a je samo osebe spôsobilé zasiahnuť do práva účastníka podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ako to dôvodil aj Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ELSP“) v rozhodnutí z 6. 2. 1954 vo veci Beer proti Rakúsku alebo v rozhodnutí zo dňa 07. 10. 2004 vo veci Baumann proti Rakúsku (č. 30428/96 alebo 7689/01).

48. Zásadu úspechu vo veci (§ 255 C.s.p.) treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku, nemožno ho totiž ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania je potrebné rozlíšiť čo je základné a čo sprevádzajúce. Za základné sa považuje rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté, výška ujmy je potom druhotná a nadväzujúca. Rovnako odborná otázka posudzovaná znalcom môže presahovať možnosti strany sporu, ktorá napr. výšku škody „iba“ odhaduje. Aj tu je primárny fakt, že škoda bola spôsobená; jej výška nasleduje. Žalobcu v takejto veci preto treba považovať za plne procesne úspešného, keďže mal plný úspech čo do základu uplatneného nároku a súčasne výška plnenia, vyplývajúca z tohto jeho procesného úspechu, závisela výlučne od úvahy súdu. Nárok na plnú náhradu trov konania sa priznáva iba z prisúdenej sumy (rozsudok Krajského súdu v Trnave z 13. 12. 2017, sp. zn. 10Co/191/2017).

49. Rozhodnutie súdu o náhrade trov konania je nepreskúmateľné, predčasné. V prípade rozhodovania o náhrade trov konania je treba prihliadnuť ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať vplyv na stanovenie

povinnosti k náhrade trov konania. Výrok o trovách konania musí byť v súlade s priebehom celého konania a úvaha vedúca k ich náhrade musí byť odôvodnená.

50. Za tohto stavu odvolací súd rozsudok vo výroku o trovách konania zrušil v súlade s ust. § 389 ods. 1 písm. b) C.s.p. a vec v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

51. Úlohou súdu prvej inštancie bude opätovne rozhodnúť o náhrade trov konania vo vyššie naznačených intenciách, pričom sa musí vyrovnáť so všetkými argumentmi strán konania tak, aby jeho rozhodnutie pôsobilo presvedčivo (§ 234 ods. 2 v spojení s § 220 ods. 2 C.s.p.).

52. Rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3:0. (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).